

Trialog, czyli „dyskretne” tworzenie prawa w UE

2 października 2015

Trialogi to sposób na szybsze tworzenie prawa właściwie za plecami obywateli UE. Są one krytykowane od dawna, ale teraz organizacje społeczne zaczynają głośniej wzywać do reformy trialogów.

17 organizacji społecznych wystosowało list otwarty do przewodniczącego Parlamentu Europejskiego Martina Schulza. List zwraca uwagę na powszechne stosowanie tzw. trialogów w tworzeniu prawa Unii Europejskiej oraz wzywa do reformy trialogów.

No dobrze, ale czym są trialogi i dlaczego ktoś chce ich reformy? Jeśli uważnie śledzisz politykę Unii Europejskiej to zapewne wiesz czym jest trialog. Jeśli tego nie wiesz to powinieneś się dowiedzieć.

Aby zrozumieć trialogi trzeba najpierw poznać procedurę ustawodawczą w UE. Jeśli jej nie znacie, zajrzyjcie do dokumentu PDF dodanego pod tym tekstem. Procedura ustawodawcza generalnie przewiduje współpracę trzech instytucji – Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego i Rady UE. Teoretycznie projekt może przejść przez trzy czytania w Parlamencie i w Radzie. Teoretycznie prawo jest tworzone przez trzy instytucje działające niezależnie, z których tylko jedna (Parlament) składa się z ludzi bezpośrednio wybieranych przez obywateli.

To teoria. W praktyce proces często jest przyśpieszany właśnie przez trialogi. Trialogów nie znajdziecie w dokumencie opisującym procedurę ustawodawczą.

Trialog jest uruchamiany po pierwszym czytaniu projektu. Odpowiednia komisja Parlamentu Europejskiego daje posłowi sprawozdawcy mandat do negocjowania z Radą. Teoretycznie

proceedzi to do szybszego wypracowania kompromisu między instytucjami. Efektem trialogu jest stanowisko, które potem może być szybko zaakceptowane przez Parlament i Radę. Jest tylko jeden problem – samo wypracowywanie tego stanowiska przebiega w niejasnych warunkach.

Spotkania w ramach trialogów nie są publiczne, podobnie jak dokumenty z tych spotkań. Nie ma żadnych nagrań z tych spotkań. Nazwiska uczestników spotkań nie są ujawniane. Po prostu grupa ludzi spotyka się, aby ustalić jak ma wyglądać prawo regulujące nasze życie. Zazwyczaj to co zostanie ustalone trudno jest zmienić. Niby mamy kilka niezależnych instytucji, a w praktyce jakaś grupka ludzi tworzy prawo za zamkniętymi drzwiami.

ak to działa w praktyce mogliśmy zobaczyć np. w czasie prac nad przepisami dotyczącymi neutralności sieci i roamingu. W kwietniu 2014 roku, Parlament Europejski chwalił się historycznym głosowaniem nad pakietem przepisów telekomunikacyjnych. Ustalono przepisy chroniące neutralność sieci i zdecydowano, że roaming będzie zniesiony od grudnia 2015. Rozpoczęto negocjacje w ramach trialogu. W czerwcu dowiedzieliśmy się, że osiągnięto porozumienie – zniesienie roamingu będzie od 2018 roku, a z przepisów dotyczących neutralności praktycznie wykreślono neutralność.

Uważa się, że trialogi służą tak naprawdę osłabieniu pozycji Parlamentu Europejskiego. Poza tym sprawiają one, że bardzo ważny moment w stanowieniu prawa jest jakby schowany pod pelerynę niewidkę, żeby obywatele nie mogli go widzieć.

Wróćmy do apelu organizacji społecznych.

17 organizacji (w tym EDRi, Access, Bits of Freedom i nawet polski Panoptikon) domaga się zmiany w procedurach trialogów, aby były przynajmniej przejrzyste. Powinno się regularnie publikować dokumenty ze spotkań i powinna być możliwość wstępu na spotkania, albo przynajmniej dostęp do jakichś raportów z

tych spotkań.

Należy dodać, że Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich Emily O'Reilly już w maju tego roku uruchomiła dochodzenie w sprawie trialogów. O'Reilly poruszała też problem trialogów w czasie swojego przemówienia z dnia 28 września (był to Międzynarodowy Dzień Prawa do Informacji). W tym przemówieniu zauważyła ona, że efektywność tworzenia prawa jest ważna, ale z drugiej strony trzeba pytać o możliwą przejrzystość tej procedury.

O'Reilly zauważyła też, że bardzo ważne jest zaufanie do instytucji unijnych. Oczywiście wszyscy politycy lubią mówić „ufajcie nam”. Trudno jest jednak ufać, kiedy żyjemy w czasach tzw. społeczeństwa informacyjnego i to społeczeństwo dostrzega, że jakaś ważna informacja jest przed nim ukrywana.

Dokument opisujący procedurę ustawodawczą w UE znajdziecie [TUTAJ](#).

Autorstwo: Marcin Maj

Źródło: DI.com.pl